

Knowledge is expensive,
but realise what stupidity can cost you

Familiebedrijf Emotie en de wet van de sterkste

Artikel uit de tijd 08.02.2015

In het weekend verscheen er een mooi artikel in de tijd geschreven door Hans Bourlon de gekende CEO van Studio 100, met titel **“Aan de waterkant”**.

Ikzelf had op zaterdag een nieuw familiebedrijf in opvolging en met de voorbereiding van de eerste **“Chemistry meeting”** met de voltallige familie, had ik nog niet de tijd gehad om **“de tijd”** te lezen. Het was dan ook mijn vriendin, die ondertussen zéér goed weet dat ik een **gepassioneerd KMO familiebedrijf adviseur** ben, die mij wist te vertellen dat ik dit artikel zeker eens moest lezen.

De titel trok niet dadelijk zo mijn aandacht, maar de vetgedrukte tussentitel **“In een familiebedrijf voert EMOTIE de boventoon. Regels of geen regels, het recht van de sterkste geldt”**, deed dat eens te meer.

Het verhaal is recht uit het leven gegrepen én **bijzonder herkenbaar voor iedereen** die een familiebedrijf heeft en rechtstreeks of onrechtstreeks te maken heeft met familiebedrijven. Het is een pijnlijk verhaal waar twee broers na het overlijden de zaak overnemen en waar het met de familie en de zaak allemaal “koek en ei” was. Om dan te lezen dat dit gezamenlijk traject met de jaren heen van kwaad naar erger ging.

Géén of (zeer) slechte communicatie, géén gemeenschappelijk en vooral géén **samen gedragen strategie** voor de toekomst, een veranderde (persoonlijke) **ontwikkeling**, de **levensfase van het familiebedrijf** met al haar stress momenten, het niet meer in balans zijn van **“de balans van geven en nemen”** (onze emotionele bankrekening), **niet gezien hebben wat de andere NIET** gekregen heeft, **plaatsen, rangen en orde** die in het familiesysteem veranderen,

loyaliteiten, echtscheidingen, **onopgeloste trauma's** uit de kindheid, een achterban (schoonfamilie) met totaal andere verwachtingen, enz... Ik kan nog even verder gaan en dankzij mijn jarenlange ervaring met familiebedrijven en onze familiale (opvolging) heb ik het allemaal als eens zien gebeuren. Een ding is absoluut zeker, als men niets doet, dan worden mensen letterlijk **ZIEK**, met alle gevolgen van dien voor familie en bedrijf.

Vaak liggen verschillende crisissen tegelijkertijd aan de basis van de **“scheiding”** of stopzetting van een mooi KMO familiebedrijf. De eerste stappen van een “gewone opvolging” is voor vele families al een **moeilijke diepmenselijke emotionele oefening**. En als dit dan al lukt - omdat men een echt TEAM is en een gezamenlijk doel én belang heeft - zoals in dit verhaal, dan **zijn de volgende fases, het in stand houden van de familie, het stimuleren van de groei, het innoveren en professionaliseren van het familie bedrijf én familie de volgende grote uitdaging.**

COLUMN
DE BLIK VAN
BOURLON

Aan de waterkant

Dagen heb ik er maar uitgekeken, en nu is het zover: vandaag heb ik geen afspraken, geen verplichtingen. Ik ga nietsdoen. Koffie drinken en naar de wolven staren. Maar wat ik al vreesde: genieten lukt niet. Omdat maak zich van mij meester. Gevoel de tijd doden wekt een schuldgevoel op, een verlangen om daden te stellen. Ik trek mijn jas aan en ga naar buiten. Op een meerpalaan aan de waterkant zit een man. Daar een meeuw, zegt hij. 'Kijk hoe mooi zij vliegt'. Mij was ze niet opgevallen. Meeuwen krabben huisvuilzakken open. Van hieruit zie je mooie zonsopgangen. Als je traag kijkt, gaat de zon snel onder, zegt de man, die eruitziet als een pitte vijftiger.

'Zit je vaak op deze plek?', vraag ik. 'Relaxen is het enige wat ik nog doe,' lacht hij. 'Vroeger was dat anders. Toen vader stierf, namen mijn broer en ik het bedrijf over. We waren volmaakt samen. Deelden alles. Waren peter van elkaars kinderen. Op zaterdag aten we bij moeder als één grote familie steak met frietjes. In de zomer gingen we samen op reis, in één mobilhome, naar Praag.'

'Maar met de jaren kwam de wreevel. Mijn broer keek op me neer. De grappjes werden grimmiger. Hij had geen respect. Er was geen dialoog, geen harmonie. Alleen maar ergernis. Als oplossing besloten we om beurt te werken; elk één week. Eerst was er vrijdag overdracht. Het laatste contact. Dan alleen nog mails en post-its. Uiteindelijk vervreemding. Stilte. En ik had buikpijn, hevige buikpijn. De dokters keerden mijn darmen binnenste-buiten. Niets vonden ze.'

'Jij hebt geluk,' zeggen mijn vrienden.

Bij de geboorte was uw broodje gebakken. Maar mijn prachtige kantoor was jaren een gevangenis. Ontsnappen leek niet mogelijk.

'Hebben jullie dan geen familiecharter of regels onder aandeelhouders?', vraag ik. Hij buigt voorover op zijn meerpalaan en spreekt bewoerd: 'In een familiebedrijf voert emotie de boventoon. Regels of geen regels, het recht van de sterkste geldt. De keerzijde van affectie is boosheid, wantrouwen, pijn en spijt.'

'Hoe is het afgelopen?', wil ik weten.

In een familiebedrijf voert emotie de boventoon. Regels of geen regels, het recht van de sterkste geldt.

'Ik ben eruit gestapt. Voor een redelijke prijs. Ik was niet de sterkste, wel de slimste. Ik ben naar huis gegaan en heb drie maanden geslapen. Buikpijn weg. Fostie.'

'En nu doe ik alleen nog waar ik zin in heb,' zegt hij. Hij neemt een muntstuk uit zijn zak en gooit het in het water. 'Plof!' We kijken samen naar de cirkels.

'Ik heb een motor gekocht. Daarmee zweef ik rond. In mijn eenjige. Liefst in Griekenland. Of ik naar links of naar rechts rij, ik beslis. Wat ik eet, is mijn keuze. Niemand oordeelt, niemand kijkt mee. Nu geniet ik. Van worst met kool, van wandelen in de sneeuw, of gewoon van zwijgen met een vriend. Niets hoeft nog memorabel te zijn.'

'Zieker mijn nieuw kantoor, een meerpalaan aan de waterkant? Zijn lach buldert over het dok.

Op weg naar huis denk ik aan het dra-

ma dat zich vaak in familiebedrijven afspeelt. De tweede of de derde generatie draagt een moeilijk lot. Ze zijn als primaes, door een bloedband voorbestemd. Maar tegelijk met handen en voeten gebonden. Ze willen ook managen, zich ontplooiën, iets realiseren. Maar vaak plegen ze de structuur op de waarde van het eigen aandeel.

In een weekblad staat een paginagrote advertentie voor een prachtige motorfiets. Een droom te koop. Een man rijdt door een glooiend landschap naar de horizon, zijn vrijheid tegemoet. 'Plof!' Ik gooi het weekblad in de papiermand en start met het beantwoorden van een weer eindeloos rij mails.

Hans Bourlon
CEO van Studio 100

Bron: artikel in de tijd en voorzien van eigen commentaar

Hierna de tekst van het artikel – U moet het zeker eens lezen !

Als gepassioneerde familiebedrijf adviseur – Mediator ondersteunen wij families met een bedrijf in de vele uitdagingen van hun familiale opvolging en professionalisering, helpen wij hen het vertrouwen te behouden en te verstevigen. Helpen wij familieleden in hun kracht brengen en leren hen constructief om te gaan met spanningen. Kijken we naar de familiewaarden en cultuur en helpen wij bij het leggen van de fundamenten van hun bedrijf zoals het installeren van familie- en corporate governance, de procesbegeleiding van het familie charter, het faciliteren van het familie forum, het oprichten van een familie raad.

Familiebedrijf
Emotie en de wet van
de sterkste

09-02-2015 pag.2

Aan de waterkant

De Blik Van Hans Bourlon

Dagen heb ik ernaar uitgekeken, en nu is het zover: vandaag heb ik geen afspraken, geen verplichtingen. Ik ga nietsdoen. Koffie drinken en naar de wolken staren. Maar wat ik al vreesde: genieten lukt niet. Onrust maakt zich van mij meester. Gewoon de tijd doden wekt een schuldgevoel op, een verlangen om daden te stellen.

Ik trek mijn jas aan en ga naar buiten. Op een meerpaal aan de waterkant zit een man. 'Daar een meeuw', zegt hij. 'Kijk hoe mooi zij vliegt.' Mij was ze niet opgevallen. Meeuwen krabben huisvuilzakken open. 'Van hieruit zie je mooie zonsopgangen. Als je traag kijkt, gaat de zon snel onder', zegt de man, die eruitziet als een prille vijftiger.

'Zit je vaak op deze plek?', vraag ik. 'Relaxen is het enige wat ik nog doe,' lacht hij. 'Vroeger was dat anders. Toen vader stierf, namen mijn broer en ik het bedrijf over. We waren volmaakt samen. Deelden alles. Waren peter van elkaars kinderen. Op zaterdag aten we bij moeder als één grote familie steak met frietjes. In de zomer gingen we samen op reis, in één mobilhome, naar Praag.'

'Maar met de jaren kwam de wrevel. Mijn broer keek op me neer. De grapjes werden grimmiger. Hij had geen respect. Er was geen dialoog, geen harmonie. Alleen maar ergernis. Als oplossing besloten we om beurten te werken: elk één week. Eerst was er vrijdag overdracht. Het laatste contact. Dan alleen nog mails en post-its. Uiteindelijk vervreemding. Stille. En ik had buikpijn, hevige buikpijn. De dokters keerden mijn darmen binnenstebuiten. Niets vonden ze.'

'Jij hebt geluk', zeggen mijn vrienden. Bij de geboorte was uw broodje gebakken. Maar mijn prachtige kantoor was jaren een gevangenis. Ontsnappen leek niet mogelijk.'

'Hebben jullie dan geen familiecharter of regels onder aandeelhouders?', vraag ik. Hij buigt voorover op zijn meerpaal en spreekt bezwerend: 'In een familiebedrijf voert emotie de boventoon. Regels of geen regels, het recht van de sterkste geldt. De keerzijde van affectie is boosheid, wantrouwen, pijn en spijt.'

'Hoe is het afgelopen?', wil ik weten. 'Ik ben eruit gestapt. Voor een redelijke prijs. Ik was niet de sterkste, wel de slimste. Ik ben naar huis gegaan en heb drie maanden geslapen. Buikpijn weg. Foetsie.'

'En nu doe ik alleen nog waar ik zin in heb', zegt hij. Hij neemt een muntstuk uit zijn zak en gooit het in het water. 'Plop!' We kijken samen naar de cirkels.

'Ik heb een motor gekocht. Daarmee zwerf ik rond. In mijn eentje. Liefst in Griekenland. Of ik naar links of naar rechts rij, ik beslis. Wat ik eet, is mijn keuze. Niemand oordeelt, niemand kijkt mee. Nu geniet ik. Van worst met kool, van wandelen in de sneeuw, of gewoon van zwijgen met een vriend. Niets hoeft nog memorabel te zijn.'

'Ziehier mijn nieuw kantoor, een meerpaal aan de waterkant.' Zijn lach buldert over het dok.

Op weg naar huis denk ik aan het drama dat zich vaak in familiebedrijven afspeelt. De tweede of de derde generatie draagt een moeilijk lot. Ze zijn als prinses, door een bloedband voorbestemd. Maar tegelijk met handen en voeten gebonden. Ze willen ook managen, zich ontplooien, iets realiseren. Maar vaak plegen ze destructie op de waarde van het eigen aandeel.

In een weekblad staat een paginagrote advertentie voor een prachtige motorfiets. Een droom te koop. Een man rijdt door een glooiend landschap naar de horizon, zijn vrijheid tegemoet. 'Plop!' Ik gooi het weekblad in de papiermand en start met het beantwoorden van een weer eindeloze rij mails. Hans Bourlon, CEO van Studio 100

Eddy Claesen
Family Business Advisor - Mediator
Accountant - Tax Consultant

Kuilenstraat 16 • B-3600 Genk
tel.: +32 89 32 91 10 • fax: +32 89 32 91 19
eddy.claesen@claesen.be • www.claesen.be